

Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 10.11.2023 nr 8-3/7317-1
Meie 27.11.2023 nr 4/202

Arvamuse esitamine äriregistri seaduse muutmise seaduse väljatöötamiskavatsus kohta

Lugupeetud Kalle Laanet!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Justiitsministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust äriregistri seaduse muutmise seaduse väljatöötamiskavatsuse (VTK) kohta, mille kohaselt soovitakse piirata potentsiaalselt probleemsete äriühingute asutamist. Oleme eelnõuga tutvunud ning edastame järgnevalt oma seisukohad äriregistri seaduse VTK kohta.

Äriregistri seaduse VTK kohaselt on muudatuse eesmärgiks parandada Eesti ettevõtluskeskkonda seeläbi, et vähendatakse potentsiaalselt probleemsete äriühingute asutamist, juhtimist ja omamist. Probleemi lahendamiseks pakub VTK kahte alternatiivi: 1) ette näha täiendav asutamise tingimus, mille rakendamise kaudu vähendatakse potentsiaalselt probleemsete äriühingute asutamist, kuna vähendatakse nende isikute võimalusi luua uus äriühing, kelle käitumine ei ole olnud seaduskuulekas; 2) rakendada senisest tõhusamalt kehtivas õiguses kasutusel olevat majandustegevuskeeldu.

Kaubanduskoda toetab äriregistri seaduse VTK eesmärki ning peame positiivseks, et Justiitsministeerium tegeleb probleemsete äriühingute murega. Peame oluliseks, et lisaks tulevikus tekkida võivatele probleemsetele ühingutele on oluline tegeleda ka praegu tegutsevate probleemsete ettevõtetega.

Õigus tegeleda ettevõtlusega ehk ettevõtlusvabadus on Eesti Vabariigi Põhiseaduse §-s 31 kehtestatud õigus. Eesti Vabariigi Põhiseaduse kommentaaride kohaselt on Riigikohus ettevõtlusvabaduse tuumaks pidanud riigi kohustust mitte teha põhjendamatuid takistusi ettevõtluseks. On mõistetav, et siiski tuleb teha samme selleks, et kaitsta ausaid ettevõtteid probleemsete ettevõtete eest. Siinkohal on aga oluline, et kui riik soovib piirata ettevõtlusvabadust seoses probleemsete äriühingutega, siis on Kaubanduskoja hinnangul meetmete rakendamine õigustatud vaid juhul, kui seadusesse on konkreetsed tingimused ja olukorrad kirja pandud, millal ettevõttele majandustegevusekeeld pannaks või millal ei saa ühingat asutada. On oluline, et seaduses oleks väga täpselt kirjutatud meetme rakendamise tingimused, sest see tagab ettevõtetele õiguskindluse ja -selguse ning aitab vältida olukorda, kus riik hakkab ebaproportsionaalselt piirama ettevõtlusvabadust.

Oleme seisukohal, et tingimused, milliste rikkumiste korral tuleks takistada äriühingu asutamist on majandusaasta aruande esitamata jätmine, kontakteerumiskeskus, juhatuseta ühingute arv, registripidaja algatatud kustutamiste arv ning suur maksuvõlg.

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3600 ettevõtet, kellest enamused on väikese- ja keskmise suurusega. KAUBANDUSKOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENTI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KAUBANDUSKODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

Seejuures on aga oluline, et ettevõtetel ei kaasneks negatiivne tagajärg kohe esimese rikkumisega, kuna teatud kohustuste täitmata jätmine võib näiteks sõltuvalt asjaoludest olla põhjendatud või tuleneda inimlikust eksimusest. Oluline on, et piiravaid meetmeid rakendatakse juhul, kui on näha, et ettevõtte on probleemne ning ei täida oma kohustusi korduvalt. Lisaks toetame äriregistri seaduse VTK-s toodud tingimust, et ettevõttele kehtestatud piirangud lõppevad siis, kui isik täidab oma kohustused.

Kaubanduskoda toetab algatust ainult tingimusel, kui seadusesse on konkreetsed tingimused ja olukorrad kirja pandud, millal ettevõttele majandustegevusekeeld seatakse või millal ei saa ühingut asutada. Välja pakutav sõnastus peab olema selline, mis ei riivaks ebaproportsionaalselt ettevõtlusvabadust.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Ireen Tarto ireen.tarto@koda.ee